

CITACE – KLÍČ:

Nezákladnějšími citacemi v odborném textu jsou 1. **článek v odborném periodiku**, 2. **monografie** (kniha, která je celá psaná jedním autorem nebo skupinou autorů) a 3. **kapitola v redigované knize** (tj. kniha s editorem, každou kapitolu napsal někdo jiný). Tyto formy citací jsou velmi standardní a nejlépe bude, pokud se je naučíte přesně zpaměti. Ostatní typy publikací jsou v citacích méně časté, protože se obvykle nejedná o řádně recenzované zdroje. Některé mají také více možných forem citačních záznamů podle toho, odkud publikaci máme (např. diplomové práce, nepublikovaná data...).

Nejčastější problémy s domácím úkolem – obecně:

- **Velká a malá písmena v názvech:** Názvy článků, kapitol i knih se píšou jako věta – velkým je pouze první písmeno prvního slova názvu a podnázvu, případně všechna slova, která by byla v angličtině velkým (např. název metody, jména...)
- **Kurzíva:** Kurzívou se píšou samostatní knižní jednotky – názvy časopisů a knih (NIKOLIV článků nebo kapitol!), případně internetových projektů (u online zdrojů – ty ale citujeme pouze ojedinele) a oficiálně nepublikovaných zdrojů jako závěrečné práce a příspěvky na konferenci. U článků je zajímavostí, že **kurzívou se píše název časopisu i jeho ročník, již ale ne číslo a rozsah stránek** (viz např. zadání 2 – ročník je kurzívou, za ním je bez mezery v závorce číslo – nepovinný údaj – již bez kurzívy).
- **Vydání:** Novým vydáním se myslí obsahově přepracovaná/doplněná verze knihy (**edition**), nikoliv pouhý dotisk. Vydání lze u vědeckých publikací obvykle najít přímo u názvu, a to i na přebalu knihy. Pokud není uvedeno u názvu vydání, neuvádí se ani v citaci. Pokud je v knize uvedeno několik roků vydání (zejména u publikací v češtině), jedná se pravděpodobně o dotisky – uvádí se první z uvedených roků.
- **Pořadí autorů je v citaci vždy stejné, jak je uvedeno v publikaci.** Autoři jsou v zásadě seřazeni podle svého podílu na publikaci, pořadí tudíž není náhodné. Jiné než uvedené pořadí v podstatě znamená jiný autorský kolektiv a autorů a často znemožňuje dohledání správné publikace standardním způsobem např. přes elektronické databáze.
- **Článek ve vědeckém periodiku má standardní citaci bez URL** i v případě, že se jedná o online zdroj. URL se udává pouze u nestandardních online zdrojů jako blogy nebo stránky univerzity, odkud jsme stáhli jinde nepublikované materiály. Ideální je u běžných článků udávat DOI, jedná se však pouze o nepovinný údaj. DOI je online „adresa“ článku, která se nemění, ani když je článek přesunut na jinou URL. Ve společenských a přírodních vědách by měla mít publikace se stejným obsahem vždy tu samou citaci bez ohledu na to, jak jste publikaci získali – tudíž elektronická kniha nebo článek se citují stejně jako papírové verze těchto publikací. Ačkoli existují i speciální online knihy, které mají zvláštní citaci (viz příručka APA), je dost málo pravděpodobné, že s takovými zdroji budete ve větší míře pracovat.
- **Pozor na správnou identifikaci údajů** v publikaci (nezaměňujte např. název časopisu a vydavatele – ten se u článků neuvádí). Je důležité znát, které povinné údaje patří do které formy citace (článek, kniha, kapitola...) a tyto údaje důsledně dohledat. Neúplné citace se v žádném odborném citačním standardu netolerují.

- **Datum vydání** – u standardních publikací (kniha, článek, kapitola) se vždy píše pouze rok. U dalších záleží na typu. Standardně se například u konferenčních příspěvků uvádí rok a měsíc, u příspěvků v blozích i den (viz publikace APA). **Nikdy nepřidávejte do citace údaje, které nejsou součástí formálního standardu** (např. nepřidávejte měsíc vydání u článků), i když jsou uvedeny přímo v publikaci – atypická forma citace zkomplikuje správné dohledání publikace.
- **Interpunkce** je důležitá součást formy citace. Vždy se ujistěte, že víte, kde psát tečky a čárky a kde ne (např. za DOI se již tečka nepíše). Pozor také na gramatickou správnost – např. pokud název článku končí otazníkem, již na něm tečka není, i když ji tam citační generátor vygeneruje.

1. (Monografie)

Deci, E. L. (1975). *Intrinsic motivation*. New York: Plenum Press.

2. (Článek v odborném časopisu)

Miyake, A., & Friedman, N. P. (2012). The nature and organization of individual differences in executive functions: Four general conclusions. *Current Directions in Psychological Science*, 21(1), 8-14. doi: 10.1177/0963721411429458

Pozn.: doi je nepovinný údaj, pokud článek řádně vyšel jako součást oficiálního čísla časopisu. DOI je zkratka pro „digital object identifier“, udává se místo internetového odkazu, protože zůstává stejný, i když se umístění článku na webu změní.

NÁZVY článků, kapitol i knih píšeme podobně jako větu – velká písmena jsou pouze na začátku názvu a podnázvu a u slov, které se běžně píšou s velkým. NÁZVY ČASOPISŮ se však píšou s velkým, protože se jedná o oficiální název periodika (v AJ vždy velkým).

3. (Kapitola v editované publikaci)

Satpute, A. B., Ochsner, K. N., & Badre, D. (2012). The neuroscience of goal-directed behavior. In H. Aarts & A. J. Elliot (Eds.), *Goal-directed behavior* (pp. 49-84). New York: Psychology Press.

4. (Článek v časopisu)

Botvinick, M. M., Braver, T. S., Barch, D. M., Carter, C. S., & Cohen, J. D. (2001). Conflict monitoring and cognitive control. *Psychological Review*, 108(3), 624-652. doi: 10.1037/0033-295X.108.3.624

5. (kniha publikována organizací)

American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Alternativa:

American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington, DC: Autor.

6. (článek v online časopisu bez stránkování)

Miller, E. M., Walton, G. M., Dweck, C. S., Job, V., Trzesniewski, K. H., & McClure, S. M. (2012). Theories of willpower affect sustained learning. *Plos ONE*, 7(6), e38680. doi: 10.1371/journal.pone.0038680

Některé online časopisy nemají speciální stránkování, nýbrž své články čísují identifikačními čísly. V takovém případě se udává toto číslo místo rozsahu stránek.

7. (učebnice – stejně jak monografie)

Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling* (3rd ed.). New York: Routledge.

8. (kapitola v editované publikaci)

Hall, G. (2002). Associative structures in Pavlovian and instrumental conditioning. In H. Pashler (Series Ed.) & R. Gallistel (Vol. Ed.), *Stevens' handbook of experimental psychology: Vol. 3. Learning, motivation, and emotion* (3rd ed., pp. 1-46). New York: John Wiley & Sons.

9. (článek v tisku – zatím nezařazený do konkrétního čísla časopisu, avšak uveřejněný online s přiděleným doi)

Gonthier, C., Braver, T. S., & Bugg, J. M. (2016). Dissociating proactive and reactive control in the Stroop task. *Memory & Cognition*. V předstihu publikováno online. doi: 10.3758/s13421-016-0591-1

Anglicky:

Gonthier, C., Braver, T. S., & Bugg, J. M. (2016). Dissociating proactive and reactive control in the Stroop task. *Memory & Cognition*. Advance online publication. doi: 10.3758/s13421-016-0591-1

Pokud by byl článek v tisku, zatím nezveřejněný online:

Gonthier, C., Braver, T. S., & Bugg, J. M. (v tisku). Dissociating proactive and reactive control in the Stroop task. *Memory & Cognition*.

Před odevzdáním práce vždy zkontrolujte, jestli články v tisku již oficiálně nevyšly. Pokud ano, upravte citační záznam na oficiální:

Gonthier, C., Braver, T. S., & Bugg, J. M. (2016). Dissociating proactive and reactive control in the Stroop task. *Memory & Cognition*, 44(5), 778-788. doi: 10.3758/s13421-016-0591-1

I když je v článku uvedená pouze zkratka časopisu, udávejte v citaci dle APA celý název. Pokud si nejste jisti, vyhledejte význam zkratky na internetu.

Pokud píšete text v češtině, můžete doplňující komentáře v citacích (např. „publikováno v předstihu“, „nepublikovaná bakalářská diplomová práce“ atd.) psát v češtině. Oficiální zkratky (ed., trans. ...) se nepřekládají.

10. (Závěrečná práce) – více verzí:

Malatincová, T. (2009). *Model akademické prokrastinace založený na teorii psychologické reaktance* (nepublikovaná magisterská diplomová práce). Masarykova univerzita, Brno, Česká republika.

Malatincová, T. (2009). *Model akademické prokrastinace založený na teorii psychologické reaktance* (nepublikovaná magisterská diplomová práce). Staženo z https://is.muni.cz/th/144942/ff_m?info=1;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DModel%20akademickej%20prokrastin%C3%A1cie%20agenda:th%26start%3D1

Malatincová, T. (2009). *Model akademické prokrastinace založený na teorii psychologické reaktance* (magisterská diplomová práce, Masarykova univerzita, Česká republika). Staženo z https://is.muni.cz/th/144942/ff_m?info=1;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3DModel%20akademickej%20prokrastin%C3%A1cie%20agenda:th%26start%3D1

11. (Překlad knihy)

Sternberg, R. J. (2002). *Kognitivní psychologie* (F. Koukolík, R. Benák, D. Brejlová, & J. Foltýn, Trans.). Praha: Portál. (Původní text publikován v roce 1999).

12. (Online blog)

Robinson, D. (2015, January 16). K-means clustering is not a free lunch [Web log post].
Staženo z <http://varianceexplained.org/r/kmeans-free-lunch/>